

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Líst izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (**insetate**) se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 44.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 24. februarja 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Več dela in odločnosti!

(Dopis.)

Potujoč po svojih opravkih po nemških in slovenskih spodnještajerskih mestih in trgih, mislim prav velikokrat na pokojnega Janka Krsnika. Je namreč in ni po teh gnjezdcih še vedno isto življenje kakor takrat, ko je priljubljeni naš pripovedovalec malco malicijozno opisoval jaro gospodo, čitalniške plese, slikal nam naše sodnike, davkarje, pisarje in trebušne krčmarje. Je in ni isto življenje: opaziš, da je zmanjkalo župnikov in da pridejo kaplani še le takrat v družbo, kadar so se majčkeno pripili; na steni visi poleg klerikalnega napredno časopisje in v pogovoru pade poleg razmotrivanja o vremenu, lovu, zajcih in letošnjem vinu tudi kaka politična beseda in sicer rajša pikra zabavljivka na lastno narodno stranko ko poštena obsodba klerikalne. Malenkosten in samo iz politične nedelavnosti izvirajoč kritikizem se je že naselil marsikje — ali pa ga, in to velja v večini slučajev, sploh še nismo mogli s koreninami vred iztrebiti kakor bi zaslužil.

Pri nas se namreč veliko, veliko premalo dela. Najsi že bode v političnem, kulturnem ali gospodarskem oziru: pusti se tam mirno in hladnokrvno vso delo in trud posameznikom, kadar pa pridejo neuspehi, ki so vedno posledica ali lenobe ali pa pomanjkanja delavnih moči in sredstev, takrat pa se v gostilniških družbah kritizira — in posledica vsega je strah, odpadništvo, apatija in žalostno životarjenje naprej. Tako je marsikje — in tako je v marsikaterem našem slovenskem in nemškem spodnještajerskem trgu in mestu. Naši ljudje tamkaj — kaj bi imenovali stanove ali osebe — se vse premalo gibljejo, preveč pozabljajo na to, da predstavljajo trgi in mesta politična, kulturna in gospodarska središča, odkoder bi morala izhajati inicijativa, vzpodbuda in neprestano bodrilo ter klic na boj! Velja to v strankinem in narodnem oziru, ako si hočemo dovoljevati ločitev obeh pojmov.

Govorilo se je lansko jesen mnogo o reorganizaciji stranke in baš z dežele so prihajali tozadevni opomini in nasveti. Tečejo tedni in meseci, a mi storimo v tem oziru mnogo premalo. Začelo se je res da trdno organizirati in sklepati mladino v bojne vrste za narod in svobodo — toda ali bodemo mi stari brezdelni gledali in hoteli uživati samo čast spoštovanih rodoljubov in morda celo odličnjakov v stranki — ne da bi se temu primerno tudi potrudili, dali mladini lep vzgled in ji pripravili tem ugodnejše polje za delo? Ali se bodemo bali prazne domišljije, da bodemo trpeli škodo družabno ali gmotno, ako odločno zagovarjamo svoja načela in ljudi seznanjamo z njimi? Lepa beseda marsikje zaleže, miren, a trden in neomahljiv nastop reši marsikje narod in stranko velikih izgub. Z bojem še le dohaja življenje med nas, z bojem se krepimo za vstrajanje in pot do zmage! A za to je treba skupnega dela, za to je treba skupnih žrtev, ki niso nikakor tako velike, ako se natančno premotrijo, za to je treba veselja do dela — in v tem oziru opominjamo somišljenike po trgih in mestih: Postojte in pomislite... ali ste vse storili?

Da — pa sedaj smo spodnještajerski Slovenci složno v boju! Naj mi bo dovoljeno povedati dogodek, ki še ni star niti teden dni. Baš „Nar. Dnevnik“ je poročal, da je opominjal drž. posl. dr. Ploj v Ormožu k složnemu političnemu delu in k slogi Slovencev — drugi dan pa ga je za to nagradil g. dež. posl. Verstovšek v „Straži“ s prav nepotrebnimi — psovkami, dasi je bil sam na shodu in je tam govoril tudi dež. posl. Meško. Je popolnoma zastoj misliti več na kako skupno politično organizacijo spodnještajerskih Slovencev; to je prazen fantom in je škoda za njega trositi moči in denar. Kooperacija, skupna fronta proti skupnemu nasprotniku Nemcu, da; to zagovarja vedno tudi najradikalnejši naprednjak. V ostalem pa je naš narod politično in prosvetno toliko dozorel, da najdejo v njem odmeva silne kulturne

in gospodarske borbe pri drugih narodih glasen odmev. S to činjenico moramo računati — storite to povsod, bratje in somišljeniki, storite to vsi narodni Slovenci!

Baš ta okoliščina pa nas tudi navaja k boju, k organizaciji. Politični, še bolj pa prosvetni, izobraževalni. Kaj — bo rekel kdo v naših mestih in trgih, mi imamo cvetočo čitalnico, bralno ali pevsko društvo; mi prirejamo s tolikimi žrtvami predstave in plese, vzdržujemo si knjižnico in tako naprej. Vse dobro, brate. Družabno življenje se mora gojiti v mestih in trgih — ali naj se ekonomično postopa z razpoložljivimi močmi — v spoznanju, da je treba tudi za deželo in kraje, kjer nimajo nič, storiti nekaj. Predstave, predavanja po družtvih, ustanovitve novih, oživljenje starih — bratje in tovariši, ali se ne stori premalo v tem oziru? O gospodarski organizaciji niti ne govorim. Tam se samo branimo, mesto da bi napadali, tam se prepiramo, mesto da bi pozabili malenkosti z ozirom na skupen cilj. A treba je tudi tam nekaj požrtvovalnosti in smisla za splošen blagor ter napredek.

G. urednik — ali bi še izvajal iz navedenega kake nauke in opomine?

Politična kronika.

v Razpoloženje v Slovanski jednoti tolmači koresp. „Centrum“ sledeče: „V Sl. jedn. vlada sedaj splošno mnenje, da se more sedanji vladni sistem samo na ta način odpraviti, ako Sl. jednota pomaga vladi pri vprašanju češkega deželnege zbora in se zavzame za trden delovni program in ako nadalje pošlje svoje zastopnike v kabinet ter prevzame soodgovornost za izvršitev delovnega programa. Najprej pa se mora Sl. jednota trdnjeje organizirati in si dati razmeram primeren statut.“ — To bi tedaj pomenilo popolno spremembo sedanje taktike „Sl. jedn.“ — in potrdilo trditve „Nar. Dn.“, da je doživela Sl. jedn. s svojo dosedanjio politiko popoln poraz.

LISTEK.

Teorije o junaštvu.

Češki spisal J. S. Machar. — Poslovenil T. L.

— „Temu je nekako deset let“, je začel pripovedovati po dolgem nadlegovanju gospod stotnik.

„Naš prapor je bil tedaj v Hercegovini. Sam vrag nam je prinesel okupacijo. Brali ste gotovo v časopisih več kot preveč o različnih trudih, težavah in naporih — pah! to je bila le senca grozne resnice. To ni bila vojna — to je bila gonja na trume divjih ljudij, kjer smo mi gonjači vsak trenutek postavljali vrat v nevarnost. Če povem vse, kar smo skusili — porečete: Ni mogoče, da bi človek vse to zdržal!..... In človek je moral to prenesti! Navada!..... Človek se privadi vsemu na svetu!

Da pridem k temu, kar hočem pravzaprav povedati, ne bom opisoval vseh bojov in pretepov, ki smo jih doživeli tekom jeseni in zime. Preidem takoj h Gacku.

Do Gacka smo se prebili v marcu. Tam je ostal naš prapor kot posadka. Takrat sem bil nadporočnik.

Gacko je umazano gnjezdo. Blatna zapuščena vas s kristjani in Turki, ki bi nas bili najrajše složno pobili. Naj te je srečal mladenič ali starec — vse te je hotelo prebosti z očmi.

Žene so bile tam zelo čudne. Slišali ste o krasoti hercegovinskih žen, videli ste že njih podobe — ne smel bi vam pravzaprav kazati iluzije. Pogledal sem na vsako ženo, katero sem srečal — in dospel sem do nasprotnih rezultatov. Vse

grde, naravnost odurne in ovele, kakor bi nikdar ne bile mlade — če je bila tupatam katera mlada, je bila grda, kakor druge. Turkinje ravno tako. Videli smo jih pogostokrat. Bile so vedno zakrite do očíj — ali te oči so zadostovale opazovalcu. Bile so to oči vsevprek takó neumne, tako brez leska in krasote, da smo delali stalen dovtip, da so njih obrazi zakriti le iz spoštovanja do našega razsodnega smisla za lepoto. In čudno! Dovtip se je udomačil čez kratek čas po celi Hercegovini!....

In življenje tam! Služba, rekognosciranje, služba in rekognosciranje! To je bilo še bolj pasje, kakor pohodi in bitke, ki smo jih morali prebiti prej. Edina radost, pravzaprav tolažba je bilo vino. In človek je sedel v kazini (umazani baraki z veliko sobo in nizkim zamazanim stropom) in pil je ter pozabljal. Da pozabljal in pil — zapil pogosto celo svojo bodočnost...

Zabava tam ni bila preveč pisana. Kvartali smo, govorili in peli. Radi smo imeli otožne hercegovinske pesmi. Govorili smo o vsem možnem; pogosto smo zabredli v stvari, katere ni nihče izmed nas popolnoma razumel.

Nekega večera sem se vrnil s svojim oddelkom z rekognosciranja. Bili smo utrujeni na smrt. Celih deset ur smo lazili po skalah, skakali čez prepade, gazili sneg do kolen. Veter je pihal zdaj od te, zdaj od one strani in nam metal mrzle snežinke v obraz. Moštvo ni ne jedlo, ne sleklo se, zlezlo je v postelje in zaspalo.

Šel sem v kazino in se zgrudil na stol. Vino in cigarete so me nekako poživele.

V kazini je bilo živahno. Tovariši so sedeli ali stali okoli mize pri peči. Bili so vsi poglob-

ljeni v zanimiv pogovor. V začetku nisem razumel nobene besede, ker jih je vedno govorilo več naenkrat. Pogovor je postajal očevidno vedno zanimivejši in zanimivejši. Slišala so se samo posamezna vprašanja in odgovori, ostali so poslušali napeto.

Primaknil sem svoj stol bližje.

„— a jaz zagovarjam svoje“, menil je nadporočnik Martini živo, „in ponavljam še enkrat, da človek, ki ne ceni svojega življenja prav nič, ki z življenjem nima kaj zgubiti, da je tak človek najhrabrejši vojak.“

Martini je bil rodod Italijan. Visoka postava, zagorelega obraza, črnih las in brk, očíj temnih kot oglje in živega temperamenta. Kadar je govoril, je mahal z rokami in kričal, kakor bi stal pred oddelkom svojih vojakov.

„In jaz zanikavam to“, se je oglasil čez trenutek poročnik Šetina, rodod Čeh; „vojak, kateremu ni življenje nič, ga ne zna ceniti in se postavlja pri vsaki neumnosti, pri vsaki priliki v nevarnost — slabo tako načelo. Tak človek ni v mojih očeh junak. Junak mora priznati vrednost svojega življenja, on ga brani kakor svoje najdražje, kolikor se seveda to sklada z vojaško častjo in vestjo. On mora vedeti, da zgine z njegovim življenjem sablja z vrst armade Njegovega Veličanstva, in zato mora čutiti vrednost svojega življenja — — —“

„Šetina ima prav“, je segel v pogovor stotnik Kristovič, rodod Hrvat in se zibal na stolu.

„Vendar zagovarjam svoje mnenje“, je nasprotoval Martini; „sablja sem, sablja tje — Njegovo Veličanstvo jo vedno nadomesti! Tako, kakor

v Seja klubovih načelnikov, ki se je vršila včeraj, ni prinesla nikakih trdnih sklepov, vendar pa se da sklepati iz vladnih in Pattajevih izjav, da se bode vršilo najprej prvo čitanje rekrutnega in finančnega zakona, na to pa se bode razpravljalo o zakonu proti pijančevanju. Dr. Šusteršič je podal kot zastopnik Sl. jedn. zelo rezervirano izjavo, da se bode Sl. jedn. o svojem stališču še posvetovala. Italjani so dosegli **prvo čitanje zakona glede svoje pravne fakultete**. Finančni minister Bilinjski je naznanil, da bode predložil prihodnje dni zbornici vinjski zakon in manopol na vžigalice

v **Socijalno zavarovanje**. Pododbor socijalno-političnega odseka je sprejel včeraj §§ 5. in 6. z zelo važnimi spremembami. Najvažnejša je pač ta da se je sprejelo načelo **splošnega obveznega zavarovanja na starost tudi za vse samostojne**, med tem ko bi po vladni predlogi oni, ki imajo stalno v delu več ko dva tuja delavca, ne bili obvezani se zavarovati. Zavarovani bodo torej pri nas poleg delavcev in uslužbencev **vsi kmetje in obrtniki, ki imajo do 2400 kron dohodkov**. Objednem se je sprejela resolucija, ki zahteva spremembo zakona o zavarovanju zasebnih uradnikov.

v **Vojska med Turčijo in Bulgarijo?** Iz Rima priobčujejo današnji jutranji listi prav bojevitost poročila iz balkanskega polotoka. Jedna verzija pravi, da Turčija niti ne misli na vojno z Grškim zaradi Krete, temveč v prvi vrsti hoče obračunati z Bulgarijo, ki ji je skrajno nadležna in nevaren sosed. V 60 dnevih bo imela Turčija mobiliziranih 500.000 mož, od katerih bo 350 tisoč na meji. — Bulgarija se trudi za pomoč Srbije, a to pomoč hoče Turčija s koncesijami Srbiji preprečiti. Te vesti — treba seveda verjeti le z veliko rezervo. — 21. febr. se je vršil na bulgarsko-turški meji pri Čilkovem hud boj med bulgarskimi in turškimi mejnimi stražami, tekom katerega sta bila ubita dva turška vojaka. Turki so baje streljali celo s topovi.

v **August Bebel — star sedemdeset let**. 22. tm. je dovršil vodja socijalnodemokratske stranke na Nemškem v popolni duševni in telesni svežosti svoje 70. leto. Ne socijalistični, temveč tudi liberalni in konservativni nemški listi se spominjajo ob tej priliki velikega pomena Beblovega za moderni razvoj socijalnega gibanja na Nemškem. — Težko da ima kdo tako popularnost med nemškim delavstvom ko Bebel, ki je s svojim nedosežnim agitatorskim talentom, strastnim delom za stvar, s svojo poštenostjo in nesebičnostjo dvignil socijalizem v Nemčiji do politične moči kakor je nima razun na Francoskem v nobeni drugi državi. S svojim bojem proti revizionizmu si je napravil mnogo sovražnikov v lastni stranki. Beblove spise in knjižice, zlasti znamenito delo „O ženi“ čitajo radi in s pridom tudi oni, ki se ne strinjajo z Beblovimimi nazori.

trdi Šetina, bi ravnal mogoče filister ali baba — avstrijski častnik v tem ne vidi junaštva.“

Šetinov obraz je zažarel. Udaril je s pestjo na stol in kriknil: „A jaz vidim v idealu tvojega junaštva samo porcijo blaznosti! To je gola neumnost! Spomni se na historijo vojske z leta 1859 in 1866! Avstrijski častniki so smatrali za nečastno, vleči se ali poklekniti za streljočim svojim oddelkom, in nasledek? Častniki so padli po prvih streljih. To je bolj iluzorično junaštvo. Svoje življenje postavim v šanse samo v važnem trenutku — pri neumnostih ga varujem. Tako ravna vsak pošten vojak — če ni prismojen norec!“

„Resnično!“

„Šetina ima prav!“

„Popolnoma dobro!“

Tako se je oglasilo okoli nekoliko soglasnih pohval.

Roke Martinijeve so se tresle. Temni njegov obraz je zardel, z očij so sikali zlovražni bliski.

„Gospod poročnik“, je dejal, premagovaje se in skušal govoriti v formalnem tonu, „prosim vas, da bi izbirali izreze. Ono mnenje zagovarjam jaz!“

Besedo „jaz“ je posebno poudaril. Razumeli smo. Martini je bil znan kot najboljši borilec v celem praporu. Tudi njegov revolver ni zgrešil nikdar.

Začeli smo naglo zapopadati resnost položaja. Ali predno je izpregovoril kdo prvo pomirjajočo besedo, je vstal Šetina in dejal: „Gospod nadporočnik, to je moja privatna sodba o človeku, ki bi si po vaših načelih lastil ime junaka.“

Zamolkel soglas se je ozval okrog. Čutili smo, da se obnaša Šetina dostojno.

v **Akutna kriza na Angleškem**. Celotni utis angleškega prestolnega govora in dosedanjih debat v poslanski in lordski zbornici je ta, da je vlada sicer napravila neke koncesije Ircem, da se pa ti z njimi nikakor ne zadovoljujejo. Irski vodja Redmond je proglasil, da si more vsaka stranka Irce pridobiti, katera jim več obljubi; ker so pa ravno Irce pri sedanjem razmerju strank v angleškem parlamentu odločilni činitelj, je Asquithovo ministertvo v veliki nevarnosti in se ne ve, bode li srečno spravilo proračun pod streho ali ne.

Drobne politične novice.

Avstrijska vojna mornarica pojde po poročilih hrvaških listov meseca marca na daljši obisk v črnogorsko luko Bar.

Nova stranka na Turškem. V Carigradu pripravljajo sedaj ustanovitev nove „bolgarsko-turške stranke“, ki bi naj delovala na sporazum med obema narodnostima.

Ruski konzulat v Pragi se ustanovi s 14. aprilom 1910. Ruska дума je tozadevno predlogo že v dveh čitanjih odobrila.

Revolucija v Nikaragui še traja naprej. 19. febr. so se pri S. Vincentu borili vstasi z vladnimi četami celih 10 ur in jim napravili mnogo škode, tako da so se morale umakniti.

Draginjski odsek je včeraj nadaljeval glavno debato o draginjskem vprašanju. Stavili so se različni predlogi kakor monopoliziranje trgovine s premogom, odprava sladkorne carine, povzdiga živinoreje, javna dela in gradnje, ki bi dale prebivalstvu zasluzka, razširjenje uradne statistike o cenah živil, prisilna uprava premogokopov itd. V današnji seji bodo stavili referenti svoje predloge.

V zadevi trgovinskih pogodb na Balkanu se vrši dne 28. febr. na Dunaju skupna ministerska konferenca.

Dnevna kronika.

v **Vseruska mlekarska in živinorejska razstava** se priredi meseca avgusta t. l. v Petrogradu. Pisarna razstavnega odbora se nahaja v Petrogradu, ulica Žukovskago, g. 4.

v **Nezakonski sin Napoleona III. umrl**. Te dni je umrl na posestvu Saint Andre de Seigaux v landskem departementu Eugen grof d'Arx, nezakonski sin Napoleona III. Cesar se je seznanil z njegovo materjo, takrat priprosto služkinjo Aleksandro Bergeotovo na gradu Hamu, kjer je bil zaprt. Iz tega znanja se je rodilo 2 sinov, Eugen in Louis. Napoleon ju je povišal v grofa in jima je tudi odredil precejšen imetek. Bila sta mu neobičajno podobna.

v **Babilonsko ljubavno pismo**. Glavni asiriolog prof. Friderik Delitzsch na berlinskem vseučilišču govori v svoji nedavno obelodanjeni knjigi tudi o nekem ljubavnem pismu. Pismo je zelo lepo pisano na tablici, ki so jo našli v Giparu in nosi

Ta soglas je razvnel Martinija še bolj.

„Gospod poročnik, pripomnim še enkrat, da sem tega mnenja jaz“, je rekel razjarjeno.

„Gospod nadporočnik, pa blagovolite torej adoptirati to, kar jaz o tem mislim“, je vzkliknil Šetina ravnatoko ježno.

„Preklicati!“ je zavpil Martini.

„Ne bojim se vas“, je odgovoril Šetina in mu pogledal mrzlo v oči. Vsi smo vstali. Šetina je bil ljubljenev vseh častnikov celega prapora. Lep kakor dekle, modrih očij, svetlih brčic pod nosom, v službi brez napake, vedno ljub družabnik in mil prijatelj. Tu v Pragi je imel starikavo mater in nevesto. Čakal je na konec okupacije, v kratkem je moral postati nadporočnik in se hotel potem oženiti. Materi je pisal na teden enkrat, nevesti vsak drugi dan. Pismo je moral napisati, četudi le nekaj vrstic. Bilo je v tem pogosto nekaj ganljivo smešnega. Videl sem ga pogosto pisati na polju: sedel je v snegu, grel oledenelo desnico ob cigareto in pisal na kos papirja na kolenu.

Martini ni bil priljubljen pri nas. Bil je to cinik, katerega smo se vsi bali radi njegove spretosti v borenju in gotovosti v streljanju, parodiral je rad z njemu lastno hudobnostjo vsa sveta čustva na svetu, zakaj sam ni imel nobenega čustva. O svojih stariših in domu ni govoril nikdar. Z vojaki je ravnal surovo in brezčutno. Šetine ni imel nikdar rad, mogoče ravno radi njegove ljubkosti in priljubljenosti...

Šetina ni mogel svojih besed preklicati, to je bilo gotovo; tako se ni smel ponižati. Mirili smo Martinija, razjasnjevali mu vse na najmirnejši način — zastonj.

„Preklicati, vse preklicati!“ je besnel.

naslov: „Moje Bibi Gimil-Marduku“. Ta dražestni dokument kaže, da se je pred 3 tisoč leti ljubilo kakor še danes. V njem se bere: „Naj Te Samas in Mardak čuvajo večno v življenju! Kako se Ti godi? Piši mi! Bil sem v Babilonu, pa te nisem našel. Bil sem ves potr. Piši da prideš, da mi vrneš veselje. V markešvanu (listopadu) prideš? Bodi samo moja!“

v **Vedno nova razkritja o korupciji v Frankovi stranki na Hrvatskem** prinašajo opozicijski listi. Najprej afera Hadesa Franka z Jankomir, v katero afero so zapleteni žal tudi nekateri Slovenci — zaradi svoje lahkomišelnosti; sedaj pa so prinesli opozicije nove dokumente, faksimila, pisma, iz katerih jasno izhaja, kako so voditelji frankovske stranke na Dunaju in v Pešti, ko je bil že ban Rauch v zadnjih banovanja, zanj mešetarili, kako so bili pripravljeni celo se prodati Khuenu z zavezo, da opuste vsak boj proti železniški pragmatiki in proti nagodbi, vsak boj za pravice hrvatskega naroda, ako bi Khuen pustil Raucha in Frankovce na vladi v Hrvatski. V političnih lo-povščinah so si hrvatski frankovci in slovenski klerikalci na las podobni! Je pa tudi faktum, da je ljubljanski „Slovenec“ frankovce vedno zagovarjal.

a **Župnik Hlinka**, znani slovaški prvoboritelj, ki je bil obsojen zaradi „hnjskanja proti madžarski narodnosti“ na tri leta ječe, je bil včeraj izpuščen.

a **Angleščina na realnih gimnazijah**. Naučno ministertvo je v soboto vpslalo dež. šolskim svetom novi provizorični učni načrt, po katerem se uvede angleščina kot drugi živi jezik na osemrazrednih realnih gimnazijah.

a **988,236 K 89 vin**, imajo že Čehi nabranih za svoj milijonski dar „Osrednji šolski Matici“.

Štajerske novice.

Naše stališče k obstrukciji in klerikalci. Minuli pondeljek smo pisali v poročilu o ptujskem shodu med drugim sledeče: »Odkrito rečeno, mi si želimo na shodih, na katerih se govori o obstrukciji, treznega razmotrivanja položaja. Naj se razmotriva objektivno o stvari in ne v trenutnem navdušenju, ker nam zna bodočnost prinesiti ogromno razočaranje. Bojevitost, razbijanje po pultih itd. je v gotovem trenutku na mestu, a ob pogledu v bodočnost nam mora biti vedno pred očmi vprašanje: kako stvar voditi naprej, da bo pri naših slabih močeh imela uspeh in da se s kako nepremišljenostjo ne razbije v prah vse naše dozdajno delo. Nevarno je orožje, s katerim se branimo danes proti Gradcu, zato je treba skrajne premišljenosti, previdnosti in hladnokrvnosti, da ne ranimo s tem orožjem samih sebe. Smo odločno proti temu, da se gre med ljudstvo z bojevitim govori, ne da bi se mu povedalo tudi, kako težko je pri naših šibkih silah v Gradcu ta boj izpeljati do konca, in ne da bi se mu obenein pojasnilo dalekosežnost koraka v Gradcu. Obstrukcije, katero v danem trenutku v polni meri odobravamo, se ne sme ljudstvu slikati kot igračo. S tega stališča je drugi govornik, dež. posl. dr. Kukovec tudi govoril ter je kritično razmotrival pomen obstrukcije.« — To stališče bode gotovo ugajalo vsakemu treznemu in razsodno mislečemu človeku, ki pozna razmere v Gradcu in naše narodne moči. Ni to nobeno popu-

Šetina je stal bled in ni spregovoril besede. Kakor da bi bila obvladala njegovo dušo grozna slutnja. Za trenutek je stisnil krčevito prste v dlan in njegove ustnice so trepetale.

Prosili smo Martinija, samo smejal se je zbadljivo.

Tupatam so se oglasile grožnje.

Martini je dvignil glavo, ozrl se po kazini in rekel: „Gospodje, ima še kdo kaj proti meni? Blagovolite se samo prigrisati! Poravnamo vse naenkrat!“

Dvoboj je bil neizogiben.

Šel sem s Šetino v temno noč. Do barake, kjer je stanoval, je bilo samo nekoliko sto korakov.

Nebo je bilo prevlečeno z oblaki. Sneg je metal v to temo nekaj siv svet.

Šetina ni spregovoril besede. Žvižgal je zamolklo a v hitrem tempu neko koračnico. Dospela sva k njegovemu stanovanju. Podal mi je roko: „Povabil bi te na kozarček konjaka — ali odpusti, moram pisati svoji ljubi“, je rekel s prisiljeno mirnostjo. „A propos... jutri mi skažeš uslugo, da?“ in stisnil mi je roko in zginit...

Drugi dan zgodaj zjutraj smo izvršili hitro formalitete dvoboja. Po dolgem govorjenju, razlaganju, prošnjah in grožnjah je dovolil podpolkovnik, resnično — ali v celoti je bil vendar to le nekaj dvoboj pod roko in izsiljen; za višjo instanco ni bilo za dosti veljavnih vzrokov — toda vendar se stvar ni dala poravnati drugače, kakor z revolverji. Šetina namreč ni mogel sablje dobro obvladati. Imel je desnico nekoliko hromo od kroglice, ki ga je zadela na pohodu po hercegovinskih skalah. Mimogrede se spominjam, kako si je po-

Gospodarski paberki.

Vrednost močnatih (močnih) krmil z ozirom na njih učinek.

V naslednjih vrsticah hočemo pokazati, kako različna je cena raznih močnih krmil z ozirom na njih redilno vrednost ali redilnost. Njih cena se v obče ne ravna po njih redilni vrednosti, temveč po stroških izdelovanja. Vendar je pa vpoštevati, da je pri današnjih cenah raztopna beljakovina podvojene vrednosti nasproti ogljikovim hidratom in da je vrednost vsakega močnega krmila na ta način preračunavati. Ne oziraje se pa na to, ostane pri cenitvi posameznih močnih krmil po njih redilnih snoveh število faktorjev, na katere je treba ozirati, ker se lahko v vsakem gospodarstvu menjujejo. Semkaj spada n. pr. gnojilna vrednost, trpežnost, okusnost krmil, nadalje stroški, njih dobava itd. Sploh ni mogoče vedno izbirati si močnih krmil samo z ozirom na pravo vrednost redilnih snovi, ker stoji gospodar dostikrat v takih zasebnih razmerah, da mu kaže izvoliti kako sicer dražje krmilo za uporabo.

V prvi vrsti služi kot podlaga za izbiro potrebnih močnih krmil množina in kakovost vlastnem gospodarstvu pridelane krme, zlasti še, če se je ta vsed neugodnih vremenskih razmer zelo zmanjšala ali tudi sicer kvalitativno poslabšala, vsled česar se moramo v veliki meri posluževati drugih krmilnih nadomestkov (n. p. slame, plev, pese itd.). Ta ali oni se je mogoče že sam prepričal o neugodnih vplivih na maslo, če se krmi le s slamo in peso; zato se mora gledati pri izbiri močnih krmil, da to odstranimo. Tolšča nekaterih močnih krmil, vpliva vedno neugodno na kakovost surovega masla, kakor ima tudi na kvaliteto masti dalekosežni vpliv; zato je potrebno se pri njih izbrati na to ozirati.

Poleg pravične presoje vseh naštetih činitelev se moramo ozirati na sledeče številke glede cene in siceršne vrednosti posameznih krmil. — Spodnje številke so dobljene na ta način, da se je redilno vrednost in prebavne beljakovine (v tabeli vrednost naslovljeno) s sedaj veljavnimi tržnimi cenami delilo. Na ta način izvemo, koliko stane ena krmilna jednota. Te številke so tudi navedene v rubriki III. Nadalje se je srednja krmilna jednota pomnožila z vrednostnim številom, kar nam je pokazalo, koliko smejo krmila veljati, če se postavi v račun srednjo ceno redilne vrednosti z beljakovinami. Številke v IV. rubriki nam dajo jasno sliko glede vrednosti oziroma cenosti posameznih močnih krmil.

Če primerjamo posamezne številke med seboj, hitro vidimo, da je ena krmilna jednota sezamovih tropin najcenejša; sezamove tropine so toraj posebno za mlečno živino najcenejše močno krmilo. Drugo mesto zavzemajo palmove tropine. Potem sledijo ogrščne tropine, bombažna moka, rapsove tropine, makove tropine, kokosove tropine itd. — Lanene tropine, rižna krmilna moka, koruzni odpadki spadajo pa že k dražjim močnim krmilom.

Vrsta krmila	Vrednost 100 kg	Tržna cena 100 kg	Ena krmilna jednota stane	100 kg sme veljati
Sezamove tropine	105'2	13'80	13'12	17'79
Palmove tropine	93'4	12'90	13'81	15'79
Ogrščne tropine	114'4	16'15	14'12	19'34
Bombažne tropine	113'8	16'70	14'67	19'24
Rapsove	84'1	12'40	14'75	14'22
Makove	92'8	13'90	14'98	15'69
Kosove	92'8	14'50	15'63	15'69
Lanene	99'0	17'60	17'78	16'74
Koruzni odpadki	88'8	16'30	18'36	15'01
Koruzna	88'1	16'10	18'28	14'90
Rižna moka	74'4	12'25	16'46	12'58
Pšenični otrobi	51'7	11'00	21'28	8'74
Pirni otrobi (Dinkel)	71'0	11'00	15'49	12'00
Ječmenova moka	82'8	14'00	16'91	14'00
Pšenična moka	84'0	13'60	16'19	14'10
Pivove tropine suhe	64'4	12'50	19'41	10'89
" mokre	18'2	3'00	16'48	2'71
Sladne kali	50'1	12'50	24'95	8'47
Mokri zrezki	5'3	0'75	14'15	0'79
Suhi	55'5	11'00	19'82	9'39
Ječmen	75'9	14'75	19'43	12'83
Oves	66'9	16'00	24'03	11'31
Pir (Dinkel)	60'3	15'50	25'71	10'20
Rž	79'0	17'25	22'47	13'36

K najdražjim krmilom spadajo pa otrobi, kakor tudi suhe pivove tropine, sladne kali, ječmen, rž, oves itd. Ker se pa prvo navedena močna krmila (sezamove, makove tropine itd.) vsled svoje znatne vsebine beljakovine označujejo v nasprotju k otrobom, pri katerih prevagujejo ogljikovi hidrati, izhaja iz tega, da so beljakovine oljnatih tropin najceneše. To je velike važnosti n. pr. ravno letos, ko je bila slaba senena košnja in se mora vsled tega pokladati tudi kravam-mlekaricam slamo, pleve in peso, katera krmila so revna na beljakovinah in bogata na ogljikovih hidratih; potrebne beljakovine morajo se toraj dodati živini drugim potom. Za imenovani namen se ne more priporočati samo otrobov, temveč v tem slučaju beljakovin begate oljnatih tropine. Otrobi in

krmske moke, kakor rižna moka, se porabijo boljše, oziroma imajo popolni učinek, če jih pokladamo pitani ali vozni živini.

Predležeče številke nam tudi kažejo, kaj smejo veljati posamezna močna krmila, če se račun s srednjo krmilno jednoto. Kakor številke IV. rubrike kažejo, imajo dejansko oljnatih tropine (ne oziraje se na lanene tropine) najnižjo ceno, na podlagi produkcijske vrednosti; zato si bome tudi v slučaju potrebe gotovo te izbrali. Številke kažejo dalje, da so koruzni odpadki, pšenični otrobi, suhe pivove tropine, sladne kali, ječmen itd. pri sedajnih cenah predraga krmila, da se jih preplačuje. Produkcijska vrednost in tržna cena sta si popolnoma enaki le pri rižni, ječmenovi, pšenični moki in mokrih pivovih tropinah. Z ozirom na pravilno pitanje goveje živine in svinj se rabijo dostikrat kot dodatek k drugi krmilni močna krmila; gornja tabela nam bo pokazala njih pravilno uporabo.

Pokladanje celega zrnja za svinje.

Svinje, katerih krma je od njih mladosti naprej vedno le mehka jed ali pijača, niso zmožne celega ali debelo zdrobljenega zrnja dobro izkoristiti, ker je njih zobovje premalo trdno, da bi tako krmo drobilo; je preslabo razvito. V takih slučajih je tudi prehod na krmiljenje celim zrnjem popolnoma neumesten in napačen. Glede krmiljenja je napravil dr. Brummer sledeče poskuse: Poskusne svinje so bile razdeljene v 4 oddelke, katerih prvi se je hranil s suhim, drugi pa z mokrim ječmenovim drobom; tretji oddelek se je hranil z omehčanim in četrti s suhim celim ječmenom. Po prvih 6 tednih štirimesečnega pitanja se je dodalo ječmenu polovico konjskega boba; vse skupaj se je pokladalo sedaj jednako pripravljeno kot prej. Zdravstveno stanje vseh 4 oddelkov je bilo ugodno. Živali drugega oddelka, krmiljenje z zdrobljenim mokrim ječmenom, so kazale razmeram primerno preveliko oziroma premalo napredovanje v teži; zato se je začel tudi ta oddelek krmiti potem s suhim zdrobom ječmena. — Živali četrtega oddelka (s suhim celim zrnjem) kazale so posebno močen razvitek zobovja nasproti živalim drugih oddelkov. Tudi glede teže so najbolj napredovale svinje, ki so se krmile s suhim in celim ječmenom, potem so jim sledile krmiljene s celim mehkim ječmenom; v tretji vrsti so bile one, ki so se krmile s suhim zdrobljenim ječmenom, in nazadnje so jim sledile one, ki so se krmile z mokrim ječmenovim zdrobom. — Pri drugih poizkusih se je izkazalo pokladanje zdrobljenega suhega ječmena ravno tako dobro kakor če se je pokladalo celo zrnje, zlasti pri živalih, ki so prej dobile jako zdrobljeno hrano.

L. S.

Državna delavnica za pletarstvo pri Sv. Barbari v Haložah

je še vse premalo znan zavod. Leta 1906 se je ta pletarska šola ustanovila z namenom, da se v vinorodnej Spodnji Štajerski kolikor možno najbolj razširi košarstvo, da postane to lepo, lahko rokodelstvo v doglednem času domača industrija najpred v Haložah, pozneje pa tudi v drugih krajih, kjer primanjkuje kmetijskih delavcev. Kaj ne, kako čudno — tam, kjer primanjkuje delavcev pri drugih opravilih, se naj uvede novo rokodelstvo, ki naj odtegne kmetijstvu še več delavnih moči? In vendar je tako. Kajti, s košarstvom bi se naj bavili prebivalci v slabem vremenu, posebno pa v zimskem času, ko ni drugega dela, ko manjka viničarjem in kočarjem zaslužka, s katerim se oba stanova živi. Saj je ravno pomanjkanje trajnega zaslužka glavni vzrok, da ljudje zapuščajo domači kraj — gredo — s trebuhom za kruhom.

Tozadevni pomen našega zavoda so pa čitatelji „Nar. D.“ že itak izvedeli iz govora našega dičnega deželnega poslanca gosp. dr. Vekoslava Kukovca.

Pa mi bode morda kateri uporekal, kam pa s pleteninami, ko postane košarstvo domača industrija, ko bodo znali vsi plesti. Toda le počasi — saj se mi Slovenci itak radi ne prenačimo —; v doglednem času se še ni treba bati, da bi ne bilo mogoče pletenin razpečati, ko se jih dandanes v Avstriji skoraj desetkrat več porabi kot naredi.

V dokaz te trditve samo sledeče:

Neka dunajska tvrška potrebuje za se — tedaj ne za prodajo — 10 tisoč košar. Srednje izvežbani pletar naredi na dan najmanj 3 komade zasluži povprečno 3 K; rabi pa za vsako košaro 7 kg vrbja po 6 h.

Da bi ugodili dotični tvrdki v eni zimi — 4 mesece z okroglo 100 delavniki —, bi zaslužilo samo ob tem naročilu najmanj 30 oseb — vsaka okroglo po 200 K, skupaj 6000 K.

Porabilo bi se pri tej priliki za najmanj 4200 K zelenega vrbja, katero bi zraslo na 10 oralih najslabšega mokrotnega sveta, ki drugače ne rodi niti desetino omenjene vrednosti. Dobili bi pa tudi vozniki lep zaslužek. Od nas na pr. bi trebalo za odpošiljstvo dotičnih pletenin 100 voznikov, katerim bi se izplačalo 500 K.

Malo prej sem trdil, da vrba prinaša lep pridelek na drugače nerodovitnih tleh, kakoršnih se nikjer v naših krajih ne manjka. Naglašal sem

pa že prej večkrat pri raznih predavanjih — pa tudi še v naših listih —, kako uspešna je vrboveja. Vzlic temu pa skoraj nihče ne začne — mi smo prisiljeni, od daleč ali pa od raznih grajščakov, ki vedo bolje izkoristiti svoja zemljišča, naročevati potrebno pletivo.

Ker se pletarstvo razvija, se bode tudi vrbja vsako leto več potrebovalo. — Ko bi morda kateri izmed čitateljev „Nar. D.“ hotel konči poskusiti s to novo panogo kmetijstva, dobi tukaj 1000 potikačev za 3 K, povrh pa še navodilo za tak nasad. — A. Ogorelec.

Proti zmrzlinam na raznih udih je priprosto domače sredstvo sledeče: Belo repo se pusti do trdega zmrzniti in se jo v tem stanju v nezakurjenem prostoru na strgalniku nastrže in sicer neposredno pred uporabo. Ta nastržek se da zvečer na bolno mesto, bolni del telesa se ovije in bolnik se vleže. Če je treba, se to parkrat ponovi. Na ta način so se že hude zmrzline ozdravile.

Preveč kurjenja v sobah je mnogokrat vzrok prehlajenjem. Prekurjenje ima za posledico izsušenje sobnega zraka, ki vpliva na sluznice v nosu in vratu in povzroča naduho. Za stanovanjsko sobo je primerna toplota 17—19 stopinj Celzija, za otroško sobo 18—20 stopinj, za spalno sobo 14—16 stopinj. Ako hočeš toploto s toplomerom pravilno zmeriti, obesi ga blizu 2 metra visoko in v primerni daljavi od peči.

Nevarnost za čebele je, če so vsled dolge zime dolgo zaprte in si niso nabavile za zimo dovolj hrane. Pomanjkanje hrane se spozna na bučanju in če posamezne čebele sredi zime letajo ven. Kot hrana za silo se jim da testo iz medu in sladkorja, ki se da v papir in položi k panju. Tako testo se napravi, če se vzame 2—2¼ kg dobro stolčenega kandisa ali kristalnega sladkorja in se ga zmeša z ½ kg medu v testo. Tudi kandisladkor sam v steklenicah ali loncih zadostuje.

Žrebeta moraš tudi v zimi vsak dan peljati na zrak. Če je zunaj preveč mraz, jih vodi na skednju semintja. Potrebno pa je, da se žrebe vadi na podnebje, v katerem bo moralo živeti.

Za jedno kokoš, ki tehta n. pr. 2 kg žive teže, potrebuješ na dan 130 gramov hrane; v tej mora biti 10 gramov beljakovin, krog 4 grame masti in 50—60 gramov dušika prostih redilnih snovi; poleg tega pa še seveda zelenjava.

Nekaj o priposestevovanju. Kako veselje so razni servitutni vozniki ali pešpoti za „posestnike“ takih zemljišč z obveznostmi, to ve vsak prizadeti. Bil bi že menda čas, da bi pretrgali s tem starim načinom, si kako pravico priposestevovati. Danes v 20. stoletju bi bilo misliti, da bo tisti, ki si kako pravico priposestvuje, tudi odgovoren za škodo, ki jo dela na takem kosu zemlje, in za zmanjšanje njegove vrednosti, in da bo imel samo pravic, posestnik pa samo dolžnosti — plačevanja. Tako bi se gotovo marsikaka pravda med sosedi odvrnila. Stvar je res prijetna: posestnik plačuje davek in doklade, drugi pa imajo pravico do zemljišča, ne da bi plačali le en vinar.

Brez dobre kleti ni dobrega vina. Noben vinogradnik ne sme biti brez dobre kleti. Klet mora biti tako urejena, da se jo lahko prezračuje.

Vestnik

„Zveze slovenske napredne mladine“.

u Zbor zadrečke organizacije „Zveze slov. napredne mladine“ se vrši v nedeljo 27. febr. ob 2. uri pop. v Gornjemgradu. Napredni mladenci in zavedne mladenke, udeležite se polnoštevno! Prijatelji mladine, dobrodošli!

u Iz Gabrja pri Celju. Tukajšnja napredna mladina se vse premalo giblje. Mnogo je krivo, ker se od vseh strani premalo gleda nanjo. Imamo že hvala Bogu par društev — a mladina potrebuje svoje društvo — mladini namenjeno. — Ustanovilo se je že na Štajerskem prepotrebno društvo ZSNM. Pričakujemo, da se nam od te strani kaj odpomore; kajti naval je velik na Gaberje. Grmanija hoče preplaviti našo napredno mladino s svojim smrdljivim duhom. Mladina, ne vdaj se! Stoj odločno na braniku za mili ti materini jezik!

u Iz Središča. V nedeljo dne 20. tm. se je vršil shod tukajšnje napredne mladine. Udeležba je bila jako dobra, čeravno se je mnogo tovarišev udeležilo zborovanja v Ormožu. V našo sredino so prihiteli tudi dragi nam sobojevniki od Bolfenka in nekaj starejših oseb iz Središča. Zadnje nam jasno kaže, da tudi ti z nami čutijo. Predsednik otvori shod ter pozdravi vse navzoče, v prvi vrsti gosp. Antona Kosija. Naznani udom v kratkih besedah nekatere sklepe odbora. Predno se preide k predavanju, prečita še §. 3. društvenih pravil ter povdarja, da je v naši zvezi omika prvo in glavno načelo in ne, kakor nekateri nasprotniki trdijo politika. Kajti omika je dandanes glavno sredstvo v boju za obstanek in napredek. Izomikan človek najde povsod dober

kos kruha, naj bo gospod ali delavec. — Nadalje povdarja, da se hoče vsikdar držati tega načela in je v to svrhu naprosil na sklep odbora predavatelja. Nato je oddal besedo g. Kosiju, kateri je v lepih besedah predaval o črticah iz dušeslovja. — Predavatelj si je izbral precej težek predmet; razmisljal je o sanjah in spanju. Predaval je vse v lepi, zelo priprosti, lahko umljivi besedi. Govoril je najprej o glavnih pojmi dušeslovja, a le toliko, kolikor je bilo potrebno za lažje umevanje razprave.

Pojasnjeval je, kako se človeška duša razodeva, kako spoznava, čuti, hoče, želi. Nadalje je omenil najpoglavitejše o živčevju in možganih, prešel potem na stanje možganov, v katerem človek zunanjih utisov več ne sprejema ne vidi, ne sliši, to je spanje. Nadalje se je dotaknil vprašanja o sanjah, o mesečnosti in hojevanju vsanjah, o govorjenju v spečem stanju in tudi o mori. Poslušalci so z zanimanjem sledili govornikovim izvajanjem in mu bili za trud hvaležni.

V krasnih besedah je tudi uvodoma pozdravil navzočo mladino kot bivši njen učitelj. — (Ta uvodni pozdrav priobčimo prihodnjic. Op. uredn.)

Po eno uro trajajočem govoru je sklenil predavatelj svoj govor nakar se mu predsednik zahvali za res prekrasne besede in zaključil shod.

u Iz Središča. Jedva se je osnovala „Zveza slov. napredne mladine za Središče in okolico, že so člani izpostavljeni javnim in tajnim napadom. No, temu se niti ni čuditi, saj je, rekli bi, tako napadanje od strani nasprotnikov napredne mladine nekaj običajnega in prepričani smo, da se bode naša zavezna napredna mladina vedela pred enakimi odkritimi napadi braniti. Stvar pa dobi popolnoma drugo lice, ako se člani društva potom brezimnih dopisov napada na njih časti in dobrem glasu, kakor je to storil neki nesramnež, ki je eni izmed članic pred kratkim pisal, naj čimprej izstopi iz društva, češ v njem so le „malopridna“ dekleta. Takšnim napadalcem je treba kazni in naj bode zgoraj omenjeni dopisnik uverjen, da ne bomo prej mirovali, predno mu ne da sodnija nagrade za njegove „malopridnice“.

M.

d Mladinski shod v Št. Jurju ob J. ž. Pododbor „Zveze slov. napredne mladine“ je imel 20. tm. pri A. Nendlu zaupni sestanek. Udeležilo se ga je lepo število mladine. Tovariš Drofenig je navzoče pozdravil s krasnim nagovorom ter povdarjal, da je izobrazba v kmetijskih zadevah in vprašanjih ena glavnih nalog mladinske organizacije. Od glavnega vodstva ZSNM je prišel iz Celja tov. Trstenjak, ki nam je v poljudnih besedah očrtal namen in pomen ZSNM. Povdarjal je, da zveza ni politično društvo, kakor jo nasprotniki slikajo. V navdušenih besedah je še tov. Ferlež govoril o nekaterih velevažnih točkah programa ZSNM. K besedi so se še oglasili tovariši Franc Urleb, Terčič, Ivan Oset, Čulek in Trstenjak. Sestavil se je nato sledeči pododbor: Franc Ferlež (predsednik), Nendl Malči (podpredsednica), Kurent Vinko (tajnik), Mareš Milica (tajnika namestnica), Urleb Franc (blagajnik), Ferlež Franciška (blagajnica), Oset Ivan, Terčič Simon in Mastnak Karl. Mladina šentjurska, na tej poti krepko naprej!

Poučni kotichek.

u Ne vstani zjutraj, takoj ko se zbudiš, iz postelje! To velja osobito za osebe srednje, posebno pa višje starosti. S prenašljivostjo, njem se jako razburi kri. Zgodilo se je že, da je nekdo na tak način celo umrl, ker je srce bilo prenašljivo vpreženo v krepkejšo delovanje. — V spancu delavnost srca, živcev, pljuč in prebavil znatno popusti, in vsled tega seveda tudi obtok krvi. Ko se človek prebudi, se razdraži delovanje vseh organov, srce bije krepkeje itd. Zato je potrebno dati vsem tem organom, ko se zbudiš, še nekoliko časa, da se pripravijo. In v to svrhu je potrebno še kake slabe četrt ure poležati v vodoravnem položaju. Kmalu se občuti boljše razpoloženje, in tedaj na noge. Na tak način se človek mnogokrat obvaruje glavobola, omedlevice in vsega, kar je v zvezi z nerednim pretokom krvi.

u Usta in zobe je treba umivati in izpirati s toplo vodo, ker hladna voda ne more dobro oprati nečistosti, ki se naberejo v ustih in krog zob.

v Jajca so sirova ali mehko kuhana eno najizbornejših živil. Trdo kuhana so neprebavljiva, ako jih požiramo v velikih kosih; ako jih pa dobro prežvečimo, jih želodec ravno tako lahko prebavi kakor mehko kuhana. Beljak je lažje prebavljiv, kot rumenjak; prvi obstoji iz 14 delov kemično

čistega beljaka na 86 delov vode, poslednji iz beljaka in nekaterih tošč. Jajce zadostuje samo, da da mladi ptici vse v ustvarjenje njegovega telesa potrebne sestavine, pri čemer pa gre v porabo tudi velik del jajčje lupine. Ako bi dajali otrokom pojediti z jajcem tudi fino zmleto jajčno lupino bi jim dajali s tem jako vredno jed, ki bi pospeševala zlasti rast zobovja in kosti. Sirova ali mehko kuhana jajca so za slabokrvne, bledične, rekonvalescente, doječe ženske jako priporočljive. Takozvane „jajčje jedi“, ki se pripravljajo iz jajc z malo moke in veliko masti, veljajo splošno za težko prebavljive. In so tudi, ako jih ne jemo s kruhom in ako jih dobro ne prežvečimo. Nasprotno so jedila z veliko moke, ne preveč masti, a s soljo in poprom preporočljiva in morali bi jih na deželi veliko pogosteje uživati, namesto manj redilnega, težko prebavljivega krompirja.

a Plavalni pas, s katerim se je nemogoče potopiti, je izumil Hrvat Ferenčina v Zagrebu. Pas drži na površini vode 150 kg teže, torej tudi človeka, ki ne zna plavati.

a Sto let je minilo 20. t. m., kar so v Mantovi nstrelili znanega tirolskega junaka Andreja Hoferja.

Listnica uredništva.

A. B., Vel. Mez., Moravsko: Sprejeli smo Vaše poslano. — Kakor bi radi priobčili, vendar nam oprostite, da ne priobčimo, ker na eni strani pesmi, ki niso s politiko v zvezi, sploh ne moremo prinašati, na drugi strani je pa pesem sama na sebi še preveč okorna in ni v tej obliki za javnost. Bodite vedno tako zvesti svoji domovini in svojemu narodu, kakor to kažete v poslanem, izobrazite se neprestano, da bote lahko kedaj v polni meri posvetili vse svoje moči delu za narod in njega napredek: to bo vaše najlepše zadostženje. Za danes tukaj samo pripišemo zadnjo katico Vaše pesmice, da vidijo ljudje v domovini, kako jo iskreno pozdravlja vdani ji sin:

Torej zdrava, mila domovina,
zarja naj ti seva vedno jasno,
saj le samo tebe, ti edina,
ljubim srčno, zvesto, večno — strastno.
Le izvedi, da pač vsakikrat, prej ko

zaspim,
Iz neznane dalje te pozdravljam zvest
tvoj sin.

Zdravi tudi vi v daljni tujini med slovanskim brati!
Nova vas-Sentjur: Danes ni mogoče! — **Št. Jurj ob J. ž.:** „Puščavnik s slov. gradišča“: Merodajni možje so nas prosili, da začasno o Žgankovem delu glede mlekarne nič pisati. Po našem mnenju tudi bolje. Tiho naprej delati na gospodarskem polju in se nič dosti pripraviti! To bo peljalo k dobremu cilju. Zdravi! Pošljite kaj drugEGA! — **L. M., Središče:** Prosim, le pripojljite! Priobčimo! Pozdravi! — **Č. F., Novaštica:** Nismo mogli najti. Hvala za poslano! Zdravi! — **A. M., Sv. Štefan p. Š.:** Vse urejeno! Upr. pride! Ali D. ve? Menda že! Sicer mu pa tudi upr. pisal! Zdravo!

Loterijske številke.

Gradec, 21. februarja 1910: 35, 20, 45, 76, 23.
Dunaj, „ „ „ 6, 73, 63, 75, 87.

ZAHVALA.

Zahvaljujemo se najiskrenejše za vse tolažeče izraze sožalja ob težki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo naše nepozabne, ljubljene stare matere gospe

Lucije Basnič,
posestnice v Žalcu.

Posebej se še zahvaljujemo darovalcem vencev in vsem, ki so se udeležili pogreba.

Žalec, dne 21. februarja 1910.

**Ljuba Lipej, Draga Lipold,
Dr. Franjo Lipold.**

Svarilo.

Podpisani Alojzij Zidar, posestnik v Prožinski vasi, sva i vsacega kupca pred eventuelnim nakupom mojega posestva v Ljubecni šte. 9 pri Poljčanah, ki ga pod mojim pooblastilom sedaj upravlja Janez Pšeničnik. Naj nikakor ne kupuje brez moje vednosti.

Alojz Zidar, posestnik v Prožinski vasi
pri Štorah. 64 1

Vabilo k

rednemu občnemu zboru

„Kmečke hranilnice in posojilnice v
Loki pri Zidanem mostu

registrovane zadruge z neomejeno zavezo“,
ki se bode vršil

v nedeljo, 6. marca 1910, ob 10. uri
dopoldne v zadrugi prostori.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva in odobrenje računskega zaključka pro 1909.
3. Čitanje revizijskega poročila „Zveze“.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Kovačnica

se da **v najem** pod ugodnimi pogoji. — Kovačnica stoji tik okrajne ceste I. razreda in je sedaj na novo prezidana. — Več se izve pri lastniku **Jožefu Podgoršek, gostilna „Cestni Jože“, Št. Jurj ob južni železnici.** 65 2-1

Sadjerejci!

Za pomladno sajenje naročite po 2 m visoka, 4 letna sadna drevesca z močnimi ter zdravimi debli, koreninami in kronami vseh na Spod. Štajerskem najpriporočljivejših vrst, neverjetno po ceni pri

Er. Marinc, Št. Pavel p. Preboldu
Savinska dolina. 68 2-1

Trsničarska zadruga v Ljutomeru

naznanja, da ima precejšnjo množino cepljenih, od toče nepoškodovanih

TRT

najboljše kakovosti sldečih vrst: šipone laški rizling, renski rizling, beli burgundec, silvanec, silvanec-muškat, traminec, portugizec, bela in rdeča žlahtnina. — Podlage običajne, cene znižane.

Vinogradniki, zahtevajte cenike!

Mlad mož

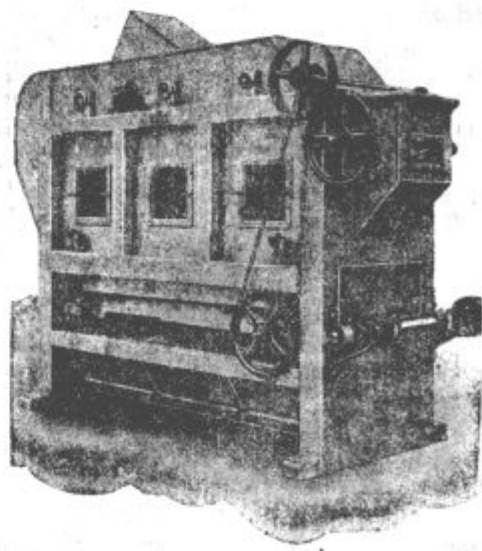
išče gostilno na račun

ali v najem v prometnem kraju. Isti je zmožen voditi velike pevske zборе, godbe na pihala in na lok. — Ponudbe na upravništvo tega lista pod „gostilna na račun L. M. S.“.

JOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Krasne reference!

ščanje, temveč mirno in stvarno presojanje položaja. »Straži« in klerikalcem je seveda to stališče zelo nekomodno. Zakaj neki, mariborski gospodje? Ako vam je za resen in dosleden boj, se morate našemu mišljenju le pridružiti; ako vam je pa za reklamo in komedijo, potem ne sodite na odgovorno svoje mesto v Gradcu. Nad vse zanimiv in za klerikalno politično poštenost značilen je odstavek v Str. notici »Po ovinkih«, ki se ravno spodtika na prej citiranem poročilu. »Str.« piše: »Postalo nam je jasno, da vleče dr. Kukovca srce na stran nemško-nacionalne večine in on pozablja narodnih vezi, ki bi ga morale vezati z bratskimi poslanci... Sedaj se mu zdi čas ugoden, da se začne ob strani »Štajerca« boriti proti samoupravi za Sl. Štajer.« To obrekovanje in podtikanje se pač odločno obsoja samo po sebi; to je najnavadnejša perfidija, kakeršne je zmožen le — klerikalec — »Str.« tudi ni prav »vloga«, ki jo je igral urednik Lešničar na štajercijanskem shodu v Ormožu. Zakaj pa je nista šla igrati gg. dež. posl. Verstovšek in Meško med pijano in razdivjano nemškutarijo? Prilika za lovorike je bila vendar tako vabljiva! Na varnem sedeti in pozneje zabavljati, to je seveda zelo komodno, a prav — nelepo stališče. Ali mislite da ne, g. dr. Verstovšek?

● **Gibanje proti uvedbi novega davka na vino** je zadnji čas vsled interesa za dogodke v Gradcu nekoliko zaspalo. V včerajšnji seji klubovih načelnikov v drž. zboru je naznanil finančni minister Bilinski, da bode vložil prihodnje dni znano vladno zakonsko osnovo glede davka na vino. Čas je torej, da se znova zgane gibanje proti tem davku, ki bi pomenjal težek udarec našemu vinogradništvu. Naj protestirajo še one občine, okr. zastopi, zadruge in društva, ki še tega niso storila; pričakujemo tudi, da bode štaj. kmet. družba storila primerne korake. Našim poslancem pa niti ne bomo ponavljali, kaj je v tem oziru njihova sveta dolžnost.

Iz krvavega Št. Lenarta v Slov. Goricah, dne 22 febr. Kakor so poročale brzojavke, pokazal se je včeraj krvavi sad politike tukajšnjih nemškutarjev. Deca, katero so si nalovili okoli za nemško šolo, sama ob sebi ne bi mogla biti tako divja. Tu je le mogoče, da se deco naravnost hujša ali da se merodajne osebe tako obnašajo, da se deca nauči sovražstva. Za šolo so prevzeli odgovornost dr. Zirn-gast in njegovi prijatelji sodna kancelista Urek in Dernač ter krčmar Sarnec. Teh možev dolžnost je skrbeti, da se ne bo z noži napadalo deco slovenske šole od strani učencev nemške šole. Če ti možje ne morejo in si ne upajo napraviti reda, naj odstopijo in dajo drugim možem prostora. Da si mi Slovenci z našimi otroci tukaj na naši zemlji ne bi bili varni, tega ne bomo na noben način trpeli. Vsakdo ve, da se nemške šole na slovenskem ozemlju zidajo v znamenju boja in sovražstva zoper Slovence. Nikakor torej ni na mestu, da silita pri nemški šoli v ospredje zgoraj imenovana sodna kancelista Urek in Dernač. Če sta se že pri vojaki privadila toliko nemščine, da čutita v sebi potrebo biti pri nemškem šulferajnu, naj jima bo, a da bi moral tam biti eden načelnik, drugi pa zapisnikar, to je izzivajoče za slovensko prebivalstvo; saj še je nekaj drugih takih »Nemcev« tukaj, kateri bi imeli na skrbi nemško šolo. Pa ta dva kancelista pač komandira g. Zingart.

Slaba demva tolažba. Graški »Tagbl.« še vedno ne more pozabiti štajercijanskih shodov v Ptuj in Ormožu. V Ptuj je bila udeležba pod psa, v Ormožu si niso upali dati Slovencu besede in ne vprašati, kdo je proti resoluciji. Na shodih so imeli

znahe šnopsarje, pijance in take ljudi, ki gredo za pijačo, kamor hočeš. Vkljub temu trdi »Tagbl.«, da »slovensko ljudstvo obsoja svoje poslance«. — Isti Tagbl. piše o Plojevem govoru v Ptuj, dasi g. dvorni svetnik tam niti govoril ni. A o slovenskih listih piše to resnicoljubno glasilo štajerskega dežel-nega odbora, da lažljivo poročajo o shodih.

Razmere na celjski višji gimnaziji. Na naši višji gimnaziji je padlo letos prvi tečaj od 239 celih 113 dijakov, torej skoro polovica, a od teh 113 jih odpade na »Studentenheim« komaj — 15, dasi se ne more trditi, da bi bile tamkaj zbrane iz cele Avstrije najbrihtnejše nemške dijaške glave. Ali ni to očita pristranost?

Žalska moška in ženska podružnica imata v nedeljo, dne 27. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v dvorani Hausenbichlerjevi svoj redni občni zbor. Poleg običajnih točk dnevnega reda je govor g. pot. učitelja Ivana Prekorška. Zalčani in okoličani, vsi na skupščino! Dajmo primeren odgovor »Slovincu« na njegove nečuvne hujskarije zoper našo velevažno šolsko družbo! Vsak zaveden Slovenec prispevaj mali dar v odgovor!

Častna izjava. Ob priliki deželnozborskih volitev l. 1909 sem objavil v »Narodnem Dnevniku« spis, v katerem sem posl. Ivanu Roškarju očital na žaljiv način neko kazen. Ker se razsodba ni tikala kakega nečastnega dejanja, ampak se je šlo le za nesrečni slučaj, katerega je zakrivila neprevidnost, ne pa kak hudoben namen, kakor se je sodno doglalo, zato nočem g. poslancu Ivanu Roškarju krivice delati, prekličem to očitane in obžalujem, da sem to objavil. Izrečno pa pripomnim, da to izjavo podajam neprisljilen in iz popolnoma prostega nagiba. — V. Spindler.

Iz Šoštanj nam je poslal g. dr. Fr. Mayer sledeči popravek: V uvodniku od 19. t. m. 1910 št. 40. »Narodnega Dnevnika« se omenja, da je nek ud volilne komisije glasoval za črtanje slovenskih glasov, dočim je priprosti slovenski kmet in zidar dosledno glasoval v prilog Slovincem. Ni res, da bi bil g. M. Kumer, od c. kr. okrajnega glavarstva v Slovenjem Gradcu imenovan član volilne komisije za občinske volitve v Šoštanju, glasoval dosledno v prilog Slovincem, pač pa je res, da je glasom volilnega zapisnika dr. Fran Mayer v večjih slučajih stavil predlog, da se dopuste slovenski glasovi in je ostal dr. Fran Mayer vedno pri glasovanju sam, ker je g. M. Kumer po od strani političnega komisarja dobili informaciji vedno glasoval z večino proti predlogom dr. Frana Mayerja.

Iz Luščke vasi. 7. svečana t. l. se je vršila pri nas volitev župana in je izvoljen g. Martin Čok, gg. Fran Kos za I. in Simon Žnidar za II. svetovalca. Naša občina uraduje v slovenskem jeziku.

Iz Trbovelj. Velevažno društvo za Trbovlje in za družabno življenje trboveljskih narodnih krogov sploh — je pevsko in tamburaško društvo »Zvon«! Ono združuje v sebi najinteligentnejše rudarje, ki imajo veselje do glasbene izobrazbe, ono ima za člane uradništvo, obrtništvo in učiteljstvo. Društvo stoji na napredno-narodni podlagi. Na zadnjem občnem zboru v nedeljo dne 20. t. m. se je izvolilo predsedstvo in odborništvo sledeče: Predsednikom g. Feštajn, premog. uradnik; podpredsednikom g. Počivavšek, posestnik; tajnikom g. Omerzu, učitelj; blagajnikom g. Komat, krojaški mojster; glasbo- in pevovodjem g. Moll, učitelj. Odbornikom so se izvolili zastopniki delavstva, trdnštva in obrtništva sporazumno. Društvo obstoji že 14 let in letos

bode obhajalo svojo 15-letnico s slovesnim proslavljenjem, veliko ljudsko veselico in če mogoče, bode blagoslovilo oziroma razvilo tudi svojo zastavo. — Na občnem zboru je društvo ob navdušenem govoru učitelja g. Kuharja izvolila častnima članoma dolgoletna, vztrajna člana gg. Počivavška in Molla, ki sta prvi moči društva že od začetka njegovega obstoja. Društvo je sodelovalo v letu 1909 skoro pri vseh sokolskih prireditvah v Hrastniku, Zagorju, Krškem in doma. Trboveljskim narodnjakom pa polagoma na srce, naj to društvo podpirajo, naj se ga oklenejo, in naj s ponosom gledajo na svoje pevsko in tamburaško društvo, katero je delalo in bode še delalo čast naprednim Trbovljem. — Radbipel-Neposluh.

Iz Trbovelj. V Trstu je umrl, sedaj na dopustu bivajoči, naš rojak g. Franc Kallan, II. strojevodja pri parobrodnem društvu Lloyd. Rajni Francej je v teku 20-letne službe prevozil razna morja in je videl vseh pet delov sveta, največja in najimenitnejša mesta, o katerih nam je večkrat pripovedoval zanimive stvari. Namesto, da bi se odpočil v enomesečnem dopustu od svoje težke službe — ga je napadla vročinska bolezen in — počival bode na obalah Jadranskega morja — katerega je toli ljubil. Bodi mu blag spomin!

Na dunajski zemljedelski visoki šoli je g. V. pl. Zirnfeld, član društva »Kras«, dne 19. t. m. naredil tretji državni izpit ter tako pomnožil število slovenskih inženirjev gozdarstva. Čestitamo!

d Za vodjo gaberske cinkarne je imenovan rudarski svetnik Sinek. Prestavljen je sem iz Klausena na Tirolskem.

d Novi kolki. Opozarjamo občinstvo, da postanejo kolki izdaje iz l. 1908 z 31. marcem neveljavni, in bode treba trgovske knjige, menjice in račune dati na novo uradno vidirati in sicer do 1. apr. 1910. Stari kolki se še lahko zamenjajo do 31. maja, pozneje so pa sploh neveljavni.

d Ciril-Metodove vžigalice na mizo! Pogostoma prihajajo pritožbe, da ni dobiti po slovenskih gostilnah, celo takih, kamor zahajajo izključno Slovenci, Ciril-Metodovih vžigalic. Danes smo dobili kar dve pritožbi: eno iz Ptuj in eno iz Šmarja pri Jelšah. — Imena še za danes zamolčimo — a gostilničarjem svetujemo, naj upoštevajo našo željo! Ustreglo se bode s tem gostom, a naši šolski družbi bo narastel majhen dobiček. Ciril-Metodove vžigalice so tako izvrstne, da se lahko mirno merijo z vsakim tujim izdelkom.

d Mladinsko zborovanje v Grižah se prihodnjo nedeljo zaradi nastalih zaprek ne vrši. To na znanje domačinom in sosedom. — Mladinski pozdrav!

v Sokol v Sevnici. Vrste sevniskega Sokola so se zredčile, ker je lansko leto mnogo bratov odišlo k vojakom. Sokol potrebuje novih moči. — Zato sklicuje odbor sestanek, ki se bo vršil dne 27. tm. popoldne ob 4. uri v gostilni g. Fr. Šimončiča v Sevnici. Vsi Sevnici, ki ste bili potom pole vabljeni se sigurno vdeležite, one pa, ki smo jih na polni pozabivši izpustili, prosimo, da nam to blagohotno oprostijo, ter se tudi vdeležite. Razven tega pa prosimo posebno še sosedna bratska društva, da nas podpirajo v našem stremljenju ter se sestanka po odposlancih vdeležite. Več nas bo, tem več navdušenja, tem prej dosežemo svoj cilj samostojnega »Sokola v Sevnici«. Upajoč, da nam bo mogoče vas v kar največjem številu pozdraviti, vam kliče odbor krepak nazdar!

d Poštno ravnateljstvo v Gradcu je odredilo, da se imajo žive živali le v takem slučaju odpošiljati po pošti, če so spravljene v zabojčke ali gajbice tako, da se jih ne muči med prevažanjem.

d Znanemu Doksatu, ki pride iz Ljutomera v Kozje, je napravil ljutomerski župan Thurn na odhodnici sledeče za Kozjane zanimivo spričevalo: Bil je navdušen Nemec, ki je pospeševal odkrito in zvesto nemške interese. In takega sodnika dajo v popolnoma slovenski okraj!

d Mariborske novice. Vest, da bi se zaročil g. Plohl z gđ. Ano Hlešičevo, je navadna mistifikacija. — V poročilu o gledališki predstavi v Mariboru se je postavilo napačno jedno podpičje. Mora se glasiti: »Jeklen. posestnik in župan, je bil na višku igralca; samo v koncu četrtega dejanja itd.« mesto: »Jeklen, pos. in žup., je bil na višku igralca samo v koncu itd.

d Drobne novice. Umrl je v Krčevini pri Ptuj bivši mesar v Ptuj J. Amon. Bil je vrl Slovenec. Slov. veteransko društvo ga je z zastavo spremilo k zadnjemu počitku. — Za kaplana na Dobrno pride g. Miha Barbič iz Št. Jurja ob juž. žel. — Umrl je v Št. Jurju ob juž. žel. 86-letni Janez Hren. Rajniki je dalje časa služil pri škofu Slomšku in je bil tudi navzoč pri njegovi smrti.

gostokrat razgrizel ustnice do krvi, kadar se je spreminjalo vreme. Tako ga je žgalo in ščipalo v rami...

Za kraj dvoboja je bila določena kazina. Dru-god ni to šlo... okolnosti, razburjeni časi itd. Bil sem Šetinov sekundant.

Prinesli so dva armadna revolverja.

Nabil sem ju s tresočo se roko. Imel sem zlo slutnjo.

Mize in stole smo postavili v kot. Kazina je bila po celi daljavi prazna. Od stene do stene po daljavi je merila osemnajst korakov. Odmerili smo jih petnajst in zaznamenovali daljavo s kreda.

Moral se, je začeti boj na življenje in smrt.

Gledal sem na Šetino. Iskal sem pazljivo na njegovem licu znamenja strahu tesnobe ali kake slutnje. Jaz sem namreč včasih vraževeren in bil bi prorokoval žalosten konec. Videl nisem ničesar. Postavil se je mirno na svoje mesto, smejal se blaženo, kakor bi ravno mislil na nevesto in mater, za trenutek je pomiril s prsti na levici.

Začel sem upati. Šetina je bil tudi dober strelec, v tem momentu je bil miren — kaj se more tedaj zgoditi? Brezskrbno sem se nasmehnil svoji prejšnji tesnobi.

Na povelje „tri!“ morala sta oba nasprotnika ustreliti naenkrat.

Poslednji moj poskus, da bi se stvar mirno poravnala, sta zavrnila oba, Martini jezno, Šetina s smehljajem.

Povelje je zadonelo. Dva bliska sta preletela sobo, ki se je takoj napolnila z dimom. Zasišli smo težek padec in zvenketanje razbitega stekla.

Šetina je ležal z razprostrtimi rokami ob steni

z obrazom na tleh. Čelo je imel razbito. Kosi mož-gan so viseli na steni, iz glave mu je bruhala kri. Bil je mrtev.

Njegova krogla je udarila nekoliko milime-trov nad Martinijevo glavo v podobo cesarjevo in razbila steklo.

Bogve, kako je meril! Sumim, da je vstrelil nalašč višje...

To je konec historije. Spominjam se ga pogostokrat... Ali kaj pomaga to danes. Večkrat se spomnim teh dveh teorij o junaštvu — in zdi se mi, da je bil to takrat samo dvoboj teorij. — Šetinova je podlegla. Šetina sam je dal največji dokaz za Martinijevo teorijo: umrl je za neumnost — ali kot junak. Vidim ga še vedno pred seboj — ah, to življenje je bilo vendar vredno krasnejšega cilja.

„In Martini?“ sem vprašal ginjen stotnika.

„Martini?“ je ponavljal stotnik in pljunil v stran. „Martini je danes veleposestnik, vzel je bogato dekle, ki je ni ljubil in izstopil iz vojaškega stanu...”

„In vi, poeti“, je dejal čez trenutek trpko, „vi najdete povsodi in opisujete povsodi poetično pravičnost!...“ Išcite jo v življenju! Najdite jo — če jo morete! Oh, poezija je samo za zabavo bogatih ljudi — a tem se ne sme pretresti živcev s kako trpko resnico! Vi imate vse lepo ure-jeno, vse gladko, vse se blišči, hudobneži so kaz-novani in dobri se dobe — ali v resnici!...

Da ne pozabim: Mater Šetinovo je zadela kap, ko je zvedela za sinovo smrt. In nevesta se je omožila z drugim.

Druge slov. dežele.

a Vseslovenski zdravniški shod se vrši sredi mesca marca v Ljubljani. Med drugim ima namen izvoliti slovenske člane za osrednji odbor slovanskih zdravnikov. Sklenjeno je namreč ustanoviti osrednji vseslovenski zdravniški zbor, ki bo prirejal lastne kongrese. Letos bo tak kongres v Sofiji. To se je zgodilo z ozirom na to, ker se je na letošnjem mednarodnem kongresu zdravnikov v Budimpešti sklenilo, da imajo v stalni komisiji za prirejanje mednarodnih zdravniških kongresov glas le delegati onih narodov, ki tvorijo lastne države.

a „Glasbena Matica“ v Ljubljani priredi dne 6. marca svoj prvi letošnji koncert.

a Gremij kranjskih lekarnarjev je v svoji torkovi seji imenoval cesarskega svetnika Šavnika, starosta kranjskih lekarnarjev, ob priliki 70-letnice za njegove zasluge častnim članom.

a Demagogi! Včerajšnji „Slovenec“ v neki polemiki proti Vsenemcem pravi med drugim, naj si zapomnijo (Vsenemci), da v Kranjski danes ne vladajo več liberalni prvaki, s katerimi se je dalo dobro izhajati, ampak slovensko ljudstvo. Tako?! Par klerikalnih demagogov, ki so z zlorabo najsvetejših čustev ljudstva prišli na površje, ki pa danes Nemcem delijo dobroto za dobroto, — ti naj predstavljajo slovensko ljudstvo?! Večje profanacije tega imena si pač ne moremo misliti. Ljudje, ki podpirajo in branijo kranjsko šparkaso, ljudje, ki so dali Kočevarjem nemški mandat, ljudje, ki so dali kranjskim Nemcem nemško gimnazijo, ljudje, ki so glasovali za laško univerzo v Trstu, ljudje, ki so prodali Belopeč Nemcem, ljudje, ki so se v kranjski trgovski in obrtni zbornici zvezali z Nemci in glasovali za nemškega protestanta proti slov. naprednjaku itd. itd. — taki ljudje se imenujejo slovensko ljudstvo?! Ljudje brez političnega poštenja in vesti!

a „Kmečki Glas“, glasilo slovenske kmečke stranke na Goriškem, je prenehal izhajati.

a Dnevna avtomobilna vožnja se upelje s 1. aprilom t. l. iz Opatije skozi Ilirsko Bistrico v dostojno.

a Od pošte. Višji poštni oficijal Juri Gregar v Celovcu je stopil v pokoj.

a Novi poštni urad se ustanovi v Dragatušu v črnomeljskem okraju.

Obrambni vestnik.

a Za narodno obrambo. V „Slov. Nar.“ priporoča neki R., naj bi 34 slovenskih učiteljskih društev pri prihodnjih mesečnih zborovanjih sklenilo, da vsako pristopi k obrambnemu skladu C. M. D. z jednim kamnom. Člani bi plačevali mesečno po 20 do 40 vin. Lepa misel!

Po svetu.

v Na Reki je umrl podžupan Luppis.

v Surova mladina. Gimnazijec Aleksander Lewicki v Krakovem je gojil razmerje s šestnajstletno staro učenko Kutlikovo, ki ni ostalo brez posledic. Da bi pa odstranil posledice, je pozval Lewicki Kutlikovo k sebi na stanovanje, kjer je še bilo navzočih 16 tovarišev, ki so drug za drugim revo tako zlorabili, da je obležala nezavestna.

v Umor na gimnaziji. Iz Krajove na Rumunskem javljajo, da sta se tam skregala in slednjič spoprijela dva petošolca imenom Konstantin Naiculescu in Mihael Konstantinescu. Razgrela sta se tako, da sta se začela po predpisih pretepali. Ko je pa Naiculescu videl, da nasprotniku ni kos, je potegnil nož in pehnil tovariša, da je na mestu umrl. — Zločinec je še le 15 let star in že pod ključem.

v Nova repatica. Javlja se, da so te dni odkrili zopet novo repatico, ki so jo zapazili v Ženevi dno 20. tm. ob sedmih zvečer v neposredni bližini Halleyevega kometa. Če se bo zvezda splošno videla ali ne, ni mogoče povedati.

d Grozen čin zblaznele matere. V Trutnovu na Češkem je delavka Remške v blaznosti prerezala z nožem dvema najmlajšima otrokoma vrata. Večji trije so zbežali.

d Koliko gledališč je v Italiji? Iz zanimive tozadevne razprave grofa Grabinškega posnemamo, da je v Italiji sedaj 1517 gledališč. V Italiji ni mesta brez gledališča, celo Azzone v bergamaškem okraju, ki je gnezdo s 450 prebivalci, pa ima svoje gledališče. Camponogona na Beneškem ima 350 prebivalcev, pa ima Garibaldijevo gledališče, kjer se igra, pleše in poje. Največje gledališče je v Milanu, po imenu Scala; gre v njega 3500 oseb. Sila mnogo gledališč nosi ime katerega slavnega politika ali glasbenika: najpogostejša so Garibaldi, Verdi, Viktor Emanuel, Umberto in Rossi gledališča.

d Velik vihar je razsajal minulo soboto po angleških obrežjih. Mnoge manjše ladje so se potopile z moštvo vred. Pa tudi na suhem je po vrtovih in gozdovih precej škode.

a Strašna revščina je morila neko rodovino pri Blanskem na Moravskem. Neka mati, njena hčer in poslednje otrok so prebivali, ker niso imeli drugega zatočišča, v votlini, ki se je nahajala v obronku nekega hriba. Ko je nastopila sedaj moča, se je zemlja udrla in zasula vso trojico.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DR. LUEGERJU SE JE POSLABŠALO.

Dunaj, 24. febr. Tekom noči se je dr. Luegerju znatno poslabšalo. Dopoldne se je oglašil podžupan dr. Hierhammer ob 10. uri pri županu in rekel, da se mu je zopet znatno obrnilo na slabše. Nastala je neka komplikacija z ledvicami, vsled česar se je bati najhujšega. Stanje rane in temperature je relativno zadovoljivo. Župan je tekom noči dvakrat bruhal in imel uremičen napad.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 24. febr. Zbornica je danes najprej izvolila dva podpredsednika in sicer za Rusine Roman-czuka z 250 in za Italijane Concija z 249 glasovi. Vsi nujni predlogi razun nanovo vloženih 4 so umaknjeni. Zbornica je pričela s prvim čitanjem rekrutnega kontingenta.

Dunaj, 24. febr. Bienenrth bo imel ponovno konferenco z vodji Slovanske jednote.

Dunaj, 24. febr. — Glede Schreinerjeve demisije poročajo »Nar. Listy«, da je nekdo pred nekaj časa informiral cesarja, da je Schreiner intrigiral proti delazmožnosti češkega deželne zboru. Cesar je na to naročil Bienenrthu, da mora dr. Schreiner odstopiti.

Dunaj, 24. febr. Vlada je danes vložila zakonski načrt glede službene pragmatike za uradnike in državne uslužbence.

VESTI O ABDULU HAMIDU.

Solun, 24. febr. Včeraj je baje došlo v vili Alatin zopet do škandaloznih prizorov. Abdul Hamid je zopet norel; skušal je svojo posteljo zažgati, inspeksijskega častnika je opljuval v obrazu in divje proklinjal mladoturški odbor. Zahteval je tudi haremske dame, katere so odpeljali v Carigrad. Konečno se je brez zavesti zgrudil. (Zadnje enake vesti se je uradno dementiralo. Op. ur.)

IZ GRŠKEGA.

Atene, 24. febr. V krogih častniške zveze postajajo vedno nervoznejši. Zvezino časopisje poroča o tajnih naklepih in načrtih proti njej; med drugim, da hoče general Smolensky z oboroženo silo zvezo razgnati. — Smolenski izjavlja, da bi samo v takem slučaju nastopil, ako bi prišel kralj ali pa javni mir in red v nevarnost.

BOJI V FILADELFIJI.

London, 24. febr. Včeraj so napadli delavci tovarne za lokomotive v Filadelfiji policijo z revolverji. Došlo je do pravcatega boja, tekom katerega se je oddalo čez 200 streliv. Vodje delavcev in mnogo drugih oseb je težko ranjenih. Na nogah je vsa mestna policija. Vsak voz cestne železnice straži 8 policajev.

DAR RUSKEGA CARJA BULGAROM.

Sofija, 24. febr. »Večerna pošta« javlja, da je daroval ruski car Nikolaj bulgarskemu narodu uprav carski dar: daroval mu je celo bojno flotilo, obstoječo iz ladij »Očakov«, »Kagul« in »Pamjat Merkura« — tri okovane križarke prve vrste in najnovejšega tipa, spuščene v morju l. 1906 in 1908. Poleg teh je daroval Bolgariji oddelek štirih nosilk podmorskih min in 2 podmorska čolna. Ladije prevzamejo v Sevastopolju bulgarski častniki, ki so doslej služili v ruski vojni mornarici. Dar je cenjen na 80 milijonov kron.

NOVI EGIPTOVSKI MINISTERSKI PREDSEDNIK.

Kahira, 24. februarja. Namesto umorjenega egiptovskega min. predsednika Butros Ghali paše je imenovan za predsednika Mohamed bej Said, doslej minister za notranje zadeve.

Tržne cene.

23. februarja.

Dunaj: Poročila z angleškega trga so bila danes medla, tudi iz Budimpešte se je poročalo o medli tendenci, toda nespremenj. cenah. Pšenične cene so za 5 vin padle. Ostalo nespremenjeno.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 154 do 156 v. mlade težke 162 do 164 vin., mlade, srednje 164 do 167 v. mlade, lahke 168—172 vin. Zaloga 25 584 komadov. Prignano 211 komadov, odgnano 75. Ostalo torej 23.990 komadov. Tendence rezervirana.

Budimpešta. Pšenica za april K 13'81 pšenica za maj K 13'61, pšenica za oktober K 11'41, rž za april 9'36, rž za oktober K 8'42, oves za april 7'45, oves za oktober K —, koruza za maj 6'50, ogrščica za avgust 13'80. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje. Tendence mirna, promet 20.000 stotov, pšenica v efektivu se drži, ostalo nespremenjeno, termini slabi in so se tekom borze vsled nakupa še poslabšali. Vreme lepo.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 38'75 do K 40'25 pozneje 39⁵/₈ do 41. Tendence: trdna.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 31'40, nova kampanja kron 25'82. — Tendence: trdna. Vreme: lepo.

Budimpešta: mast svinjska K 182 — namizna slanina 157'—.

Dijaška kuhinja v Ptuj. V prvem polletju tekočega šolskega leta so darovali za to kuhinjo: 100 kron Posojilnica v Makolah; 50 K lavantinski konsistorij v Mariboru od nekega darila; po 20 K: dr. T. Horvat, dr. Fr. Jurtela, odvetnika. Jos. Zelenik; 15 K Marko Paulinič, polovico prispevka za 20-letnico dijaške kuhinje; po 10 K: dr. Ant. Brumen, odvetnik, Jos. Fleck, inf. prošt, Ant. Kolarič, prof. Mih. Lendovšek, župnik v Makolah, Okrajna posojilnica v Ljutomeru, dr. Schirmmaul, zdravnik v Rajhenburgu, Ant. Slepč, višji davčni upravitelj v pok.; po 5 K: Kaz. Bratkovič, notar, Ant. Jurca, komerc. svetnik, Iv. Kankler, nadučitelj, Martin Kojc, davčni oficijal, dr. Jos. Komljanec, prof., Lenart Fr., trgovec, o. Norbert Povoden, gvardijan, Ferd. Pšunder, mestni vikar, o. Lucij Selinšek, kaplan, Al. Senčar, trgovec, dr. Bela Stuhec, zdravnik, Fr. Toplak, davčni upravitelj, o. Mansvet Zöhrer, kaplan; po 4 K: Meško Ksaver, župnik pri Mariji na Zili, gdč. Anica Muršec, o. Bernardin Šalamun, kaplan pri Sv. Trojici v Halozah, dr. Ivan Fermevc, odvetnik; po 2 K: Rud. Havelka, trgovec, Hrovatin Ksist, poštni asistent, Jager Avg., mestni kaplan, Fr. Koser, poštar v Juršincih, Fr. Strmšek, mestni kaplan, o. Pij Vakselj, kaplan; po 1 K: Val. Kajnih, učitelj, Jos. Wresnik, davčni asistent, Jos. Zelenko, železn. uradnik v p. — Živil so darovali: Golob iz Podvinčev, Kancler s Hajdina, Kegl od Sv. Marka, Osojnik iz Mestnega vrha, Jakob Pal, Toman Janez, župnik na Hajdinu inžgeč iz Dornove. — Odbor se zahvaljuje vsem podpornikom in prosi še nadaljne podpore.

Proda se hiša

v Ojstrški vasi v katerej je bila že več let trgovina. Zraven je tudi veliko gospodarsko poslopje, veliki vrt za zelenjavo, nekaj polja in gozda. Poslopje je bilo še le pred 5 leti novo. Proda se zaradi preobširnega posestva, cena se izve pri lastnici: Julijani Rizmal. 139 6-1

Ura z verižico

1 ura samo za K 2.—

Zaradi nakupa veliko vrst ur razpošilja spodaj stoječa razpošiljalnica: 1 krasno pozlačeno 36 urno, precizisko Anker uro z lepo verižico samo za K 2.—, kakor tudi 5 letno pisмено jamstvo. — Pošilja po povzetju razpošiljalnica ur F. Windisch, Krakov št. U/123. NB. Za neugajajoče se vrne denar. 138 1

Proda se posestvo na Vranskem

obstoji iz 2 oralov zemljišča, sadonosnega vrta in trte. Poslopje, kakor vse drugo je v najboljšem stanju. — Cena se izve pri Mariji Florjan na Brišah pri Vranskem. 129 3-2

V Mariboru!

Poduk v glasovirju, orgljanju, posvetnem in cerkvenem petju, teoriji, harmoniji itd. daje mlad izkušen kapelnik. Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod „Kapelnik 1910“ Narodni dom, MARIBOR.

125

Sukna in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Vzorec franko. 96